

25.4.2022 / [Sari Autio-Sarasma](#)

Sari Autio-Sarasma on yleisen historian dosentti (TaY) sekä Venäjän ja Euraasian tutkimuksen yliopistonlehtori Helsingin yliopistossa.

Kylmä sota, rautaesirippu¹ ja Ukrainan sota

Ukrainan presidentti Zelenskiy puhuu rautaesiripusta. Mitä rautaesirippu tarkoittaa nykyään?

Kun Ukrainassa alkoi sota, ihmiset alkoivat taas puhua “rautaesiripusta” ja “kylmästä sodasta”. Jos käytämme näitä vanhoja käsitteitä, saatamme antaa asioille vääriä merkityksiä. Kerron esimerkkejä, jotka ovat samalla tavalla nyt ja ennen.

Uusi kylmä sota

Vaikuttaa siltä, että maailma on jakautunut kahtia² Ukrainan sodan takia. Toisella puolella on Venäjä,

toisella puolella Ukraina ja “länsi”. Länteen kuuluvat esimerkiksi Yhdysvallat, NATO ja Euroopan unioni.

Maailma oli jakautunut kahtia myös kylmässä sodassa. Kylmä sota tarkoittaa yleensä konfliktia³ idän ja lännen välillä, joka alkoi 1945, kun toinen maailmansota päättyi. Se loppui 1991, kun Neuvostoliitto hajosi. Toisella puolella oli Yhdysvallat ja kapitalismi, toisella Neuvostoliitto ja sosialismi. Kylmä sota oli konflikti, joka ei koskaan muuttunut isoksi sodaksi.

Kylmään sotaan liittyi uhka⁴ ydinsodasta⁵. Kun Venäjä nyt uhkailee ydinaseilla, se herättää ikäviä muistoja. Ydinsotaa yritettiin välttää⁶

1 rauta + esirippu. iron curtain. järnridån. Esirippu, joka on tehty raudasta. Esirippu on verho, joka on teatterissa esiintyjien ja katsojien välissä. Kylmän sodan aikana sanottiin, että idän ja lännen maiden välissä oli raudasta tehty esirippu, koska maat eivät olleet hyvissä väleissä.

2 kahtia (kaksi). in two. i två delar. Kahdessa osassa.

3 konflikti. conflict. konflikt. Riita. Ne, jotka ovat konfliktissa, ovat eri mieltä jostakin asiasta.

4 uhka. threat. hot. Mahdollinen vaara.

5 ydin + sota. nuclear war. kärnvapenkrig. Sota, jossa käytetään ydinaseita.

6 välttää. avoid. undvika. Yrittää estää se, että jokin asia tapahtuisi.

kylmän sodan aikana, ja sitä yritetään välttää myös nyt.

Uusi rautaesirippu

Rautaesirippu oli tärkeä osa kylmän sodan sanastoa. Vuonna 1946 Ison-Britannian pääministeri **Winston Churchill** sanoi, että rautaesirippu laskee idän ja lännen välille. Hän sanoi näin, koska Neuvostoliitto ei enää tehnyt yhteistyötä muiden kanssa ja valloitti⁷ Itä-Euroopan valtioita.

Nyt esimerkiksi Ukrainan presidentti **Volodymyr Zelenskiy** on puhunut rautaesiripusta. Hän sanoi, että Venäjän ja sivistyneen⁸ maailman välissä on nyt rautaesirippu, koska Venäjä hyökkäsi Ukrainaan.

Vientikiellot ja pakotteet

Kylmässä sodassa oli vientikielloja. Silloin muut valtiot eivät saaneet myydä Neuvostoliitolle. Myös nyt länsi yrittää vaikuttaa Venäjään erilaisilla pakotteilla. Pakote on jokin teko, jonka

tarkoitus on haitata Venäjää. Lännen pakotteet liittyvät talouteen. Esimerkiksi teknologian myyminen on kielletty. Se oli kielletty myös kylmän sodan aikana.

Lännen pakotteet haittaavat Venäjän toimintaa. Myös Venäjä yrittää haitata lännen toimintaa, mutta se ei toimi yhtä hyvin.

Vanhat käsitteet, uudet merkitykset

Uudessa ja vanhassa kylmässä sodassa on paljon yhteistä: maailma on jakautunut kahtia, ja ydinaseet ovat taas uhka. Niissä on kuitenkin myös eroja. Rautaesiripun kanssa on sama tilanne. Kylmän sodan aikana itä ja länsi olivat paljon tekemisissä, vaikka heidän välillään oli rautaesirippu. Tämä ei varmaankaan ole mahdollista nykyään.

Siksi täytyy miettiä, mitä "kylmä sota" ja "rautaesirippu" tarkoittavat nykyään.

Muokattu Poliitikasta-lehden alkuperäisestä tekstistä:

<https://politiikasta.fi/kylma-sota-rautaesirippu-ja-ukrainan-sota/>.

7 valloittaa. conquer. erövra. Ottaa haltuunsa jokin asia. Esim. valloittaa jokin alue.

8 sivistynyt (sivistää). civilized. civiliserad. Kehittynyt. Järkevästi käyttäytyvä.